

ESPAIS DE LECTURA

CLARA USÓN

EL ASESINO TÍMIDO

7 DE NOVIEMBRE DEL 2019

BIOGRAFIA

Nascuda a Barcelona l'any 1961, Clara Usón, tot i que va exercir inicialment l'advocacia, aviat abandonà aquesta professió per dedicar-se plenament a l'escriptura. En una entrevista concedida a *Babelia*, Clara Usón afirma que ser advocada “me hizo mantener el contacto con el mundo real. También me enseñó una manera de trabajar, a ser rigurosa al investigar y al escribir. En el fondo, la abogacía es el arte de persuadir, algo que depende de la forma de presentar los argumentos. Como la literatura.” (Babelia, 2018).

Ja amb la seva primera novel·la, *Noches de San Juan*, va obtenir el premi *Femenino Lumen*, l'any 1998, al que li van seguir el premi *Biblioteca Breve de Seix Barral* per *Corazón de Napalm*, l'any 2009, i el *Premio Nacional de la Crítica*, així com el *Premio Ciudad de Barcelona* i el *VII Premio por la Cultura Mediterránea* per *La hija del Este*, l'any 2013. La seva darrera novel·la, *El asesino tímido*, ha estat guardonada amb el premi de literatura *Sor Juana Inés de la Cruz 2018*, un guardó convocat per la Feria Internacional del Libro de Guadalajara, a Mèxic, que s'atorga a la millor novel·la escrita en llengua espanyola, amb el propòsit de difondre la literatura escrita per dones.

Obres:

Noches de San Juan (1998)

Primer vuelo (2001)

El viaje de las palabras (2005)

Perseguidoras (2007)

Corazón de napalm (2009)

La hija del Este (2013)

Valor (2015)

El asesino tímido (2018)

EL ASESINO TÍMIDO.

El asesino tímido és una novel·la en la que s'entrecreuen, s'embasten magistralment, diferents trames: la de Sandra Mozarowsky, una jove actriu del “destape” dels anys 70, la de la pròpia escriptora, la de la joventut dels espanyols en plena transició, la d'una dona amb una carrera professional condemnada a ser mestressa de casa i la del filòsof austríac Ludwig Wittengstein. En el discurs de recepció del premi *Sor Juana Inés de la Cruz*, Clara Usón descriu la seva novel·la com un “puzle en el que acaban de encajar todas las piezas, buscando crear una ilusión de sentido que nos consuele del caos y el absurdo de la existencia humana (en palabras de Camus), y en la que procuro indagar en el que, según Faulkner, es el único asunto de la ficción literaria: la contradicción del corazón humano consigo mismo”.

Clara Usón utilitza les estranyes circumstàncies que envolten la mort de l'actriu Sandra Mozarowsky per reflexionar sobre el sentit de la vida, per discórrer sobre el suïcidi (l'homicidi tímido, segons Cesare Pavese), obsessió de l'escriptora, així com per explicar el seu propi procés d'autodestrucció, el seu descens a l'infern.

El suïcidi és un tema recurrent a les novel·les de l'escriptora. En una entrevista a Álvaro Colomer per al diari *El Mundo*, Clara Usón comenta que “Borges decía que, cada vez que empezaba a escribir un cuento o un poema, se proponía no hablar ni de laberintos ni de tigres ni de dobles, y sin embargo, siempre terminaba haciéndolo. Me ocurre lo mismo con el suicidio: vuelvo a él inevitablemente.” (Colomer, 2018). Amb aquesta novel·la és la primera vegada que Clara Usón parla d'ella mateixa, en primera persona, sobre la seva obsessió pel suïcidi: “el suicidio me obsesiona desde que tengo uso de razón. En todas mis novelas aparece un suicida [...] El suicidio es la escapada absoluta, la huida final, y quizá es por eso por lo que me atrae y me interpela. Wittgenstein, Camus, Pavese compartieron esa preocupación o esa obsesión, que de forma inevitable nos suscita otro problema, otra pregunta: ¿para qué vivir? [...] En esta novela dialogo con ellos, me río con ellos, porque si la vida es absurda no debemos tomárnosla a la tremenda, como Unamuno; más bien como Cervantes, debemos aceptarla y celebrarla como lo que es, o eso es lo que hago yo.” (Usón, 2018).

En una entrevista a Helena Hevia per a *El Periódico de Catalunya*, Clara Usón afirma que, a *El asesino tímido*, Sandra Mozarowsky suposa “el emblema de una época, de mi generación, en la que nada era como creíamos que era.” (Hevia, 2018).

Sandra Mozarowsky i Clara Usón pertanyen a la mateixa generació, “la del tardofranquismo, la de los niños que nacimos bajo la dictadura y estrenamos la adolescencia con una flamante democracia. Recuerdo la excitación que nos producía el destape [...]; con cada pecho al descubierto nos daba la impresión de que hacíamos un gran avance, confundíamos la exhibición del cuerpo femenino con el progreso, pero es que el franquismo era eso: tapar, ocultar, prohibir.” (Usón, 2018).

La relació mare-filla, no lliure de desacords, complexa i difícil en una època de repressió, és un dels grans temes que aborda l'escriptora a la seva novel·la: “Siempre tuve una relación difícil con ella. Fue una mujer que odió la vida que le habían obligado a llevar.” (Colomer, 2018). Tot i la seva complicada relació, Clara Usón reconeix que “cuando me acerqué al abismo, ella vino al rescate.” (Colomer, 2018). El propòsit de Clara Usón és retre homenatge a la seva mare, a ella i a tots aquelles dones que van viure i van ser víctimes del franquisme.

Clara Usón ens mostra a *El asesino tímido* una excel·lent destresa i mestria en l'alternança de les trames i de les disquisicions metafísiques; una escriptura valenta quant a la forma i al contingut, “una escriptura desatada”, sense ordre, però amb una única regla, la de la discrepància; Clara Usón ens delecta amb un llenguatge exquisit i curós; no en va és una de les escriptores més importants en el panorama literari actual.

Fonts bibliogràfiques

Babelia. “Clara Usón: ser abogada me enseñó a ser rigurosa al escribir”. El País. 28 de noviembre de 2018.

Colomer, Álvaro. “Clara Usón: mi madre se empeñó tanto que no me suicidara que lo consiguió”. El Mundo. 15 de setembre de 2018.

Cultural. “Clara Usón, Premio de Literatura Sor Juana Inés de la Cruz 2018”. El Cultural. 29 d’octubre de 2018.

EFE. “Clara Usón se confiesa en *El asesino íntimo*, un homenaje a su madre”. Eldiario.es. 9 d’abril de 2018.

Fischer, Ana Rodríguez. “La oscura historia de Sandra M.”. El País. 16 d’abril de 2018.

Hevia, Elena. “Clara Usón: la idea de que el sufrimiento te hace crecer es una patraña”. El Periódico. 22 de maig de 2018.

Minocri, Massimiliano. “Clara Usón, Premio de Literatura Sor Juana Inés de la Cruz 2018”. El País. 30 d’octubre de 2018.

Sanz Villanueva, Santos. “El asesino tímido”. El Cultural. 18 de maig de 2018.

Usón, Clara. *El asesino tímido*. Barcelona: Seix Barral, 2018. 231 p. ISBN 9788432233395.

Usón, Clara. “El asesino tímido”. Huffpost. 12 d’abril de 2018.

Usón, Clara. “Clara Usón pide a las mujeres no callar y que se reconozca su calidad literaria sin cortapisas”. WMagazín. 29 de noviembre de 2018.

Inma Ramírez

Servei de Biblioteca